

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Oikeusrekisterikeskuksesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Oikeusrekisterikeskuksesta, jolla kumottaisiin voimassa oleva samanniminen säädös. Lailla toteutettaisiin oikeushallinnon tietohallintopalveluiden uudelleenorganisointi eli Oikeusrekisterikeskuksen ja Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen osittainen yhdistyminen.

Organisaatiouudistuksen seurauksena Oikeusrekisterikeskus huolehtisi nykyisten tehtäviensä eli varallisuusrangaistusten täytäntönnäpön sekä oikeushallinnon rekisterinpidon lisäksi oikeusministeriön hallinnonalan tietojärjestelmäpalveluiden tuottamisesta ja kehittämisestä. Oikeushallinnon tietotekniik-

kakeskuksen tehtäväksi jäisi huolehtia oikeusministeriön hallinnonalan perustietotekniikkapalveluiden tuottamisesta.

Virastojen tehtävänjaon ja sen myötä organisaatio- ja johtamisrakenteen muuttumista lukuun ottamatta sääntely olisi pääosin sisällöllisesti nykyistä vastaavaa. Nykyisin asetuksentasoinen Oikeusrekisterikeskusta koskeva sääntely otettaisiin uuteen lakiin.

Esitys liittyy vuoden 2013 talousarvioesitykseen ja on tarkoitus käsitellä sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2013.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
Oikeusrekisterikeskus.....	3
Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus.....	4
2.2 Nykytilan arviointi.....	5
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	5
3.1 Tavoitteet.....	5
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	6
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	7
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	7
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	7
4.3 Vaikutukset henkilöstöön.....	8
5 ASIAN VALMISTELU.....	8
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	10
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	10
2 VOIMAANTULO.....	13
LAKIEHDOTUS.....	14
Laki Oikeusrekisterikeskuksesta.....	14
LIITE.....	16
ASETUSLUONNOS.....	16
Valtioneuvoston asetus oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen nimikkeen ja 2 §:n muuttamisesta.....	16

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Julkishallinnon tehokkuusvaatimukset kasvavat tulevina vuosina sekä väestön ikääntymisen että maailmantalouden epävakauden johdosta. Valtionhallinnon tuottavuustavoitteet asettavat merkittäviä tehostamisvaatimuksia, joita voidaan toteuttaa esimerkiksi järjeistämällä ja automatisoimalla joitakin viranomaistoimintoja. Käsittelyprosessien keston lyhentämiseen, sähköisen asioinnin lisäämiseen ja palvelun laadun kehittämiseen liittyvät odotukset asettavat vaatimuksia oikeushallintoviranomaisten tietojärjestelmille ja tietohallinnolle.

Hallitusohjelmassa 2011 on asetettu tavoitteeksi valtion ICT¹-palvelukeskusten toimialariippumattomien tehtävien keskittäminen. Oikeusministeriön tietohallintostrategian 2012–2017 mukaan tietohallinnon tavoitteena on siirtyä vaikuttavaksi osaksi virastojen toimintaa. Tavoitetilassa tietohallinto tuntee ydintoiminnan tavoitteet sekä edistää organisaation tuloksellista toimintaa, oikeusturvaa ja -varmuutta tiiviissä yhteistyössä tilaajaorganisaatioiden eli hallinnonalan virastojen kanssa. Samalla tietohallinto tuottaa asian- tuntevasti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti hallinnonalan tarpeita vastaavat tietotekniset palvelut.

Tällä hetkellä Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus tuottaa kaikki ICT-palvelut oikeusministeriön hallinnonalalle. Sen palvelutuotannossa on erotettavissa ministeriön tietohallintostrategiassa mainitut kaksi osaluetta, joiden tavoitteet poikkeavat toisistaan. Ensinnäkin keskuksen tehtävänä on tuottaa niin sanotut perustietotekniikkapalvelut, kuten työasemien hankinnat, verkkopalvelut sekä niihin liittyvä käyttäjätuki ja koulutus. Näiden palvelujen tuotannossa tähdätään ICT-toiminnan kustannustehokkuuteen. Toiseksi keskuksen tehtävänä on tietojärjestelmäpalveluiden tuottaminen. Tässä palve-

lukokonaisuudessa painopisteenä tulisi olla organisaatioiden toiminnan tehostaminen ja vaikuttavuuden lisääntyminen eikä niinkään ICT-toiminnan kustannustehokkuuden maksimointi.

Edellä kuvattua strategista taustaa vasten oikeusministeriön asettama työryhmä on toukokuussa 2012 antanut mietintönsä (OMTH 27/2012) oikeusministeriön hallinnonalan tietohallinnon palvelutuotannon uudelleenorganisoinnista. Mietinnössä työryhmä päätyi oikeusministeriössä valmistellun ja työryhmän asettamisen taustalla olleen pohjaesityksen pohjalta ehdottamaan, että mikäli tietohallinnon palvelutuotanto organisoidaan uudelleen, se tulisi jakaa kahteen erilliseen virastoon eli Oikeushallinnon tietotekniikkakeskukseen ja Oikeusrekisterikeskukseen. Palvelut on ehdotettu jaettavaksi niin, että Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus huolehtisi jatkossakin perustietotekniikan hankkimisesta ja ylläpidosta, kun taas tietojärjestelmien kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvät tehtävät siirrettäisiin Oikeusrekisterikeskukseen.

Tässä esityksessä ehdotetulla lailla sekä asetusmuutoksilla on tarkoitus toteuttaa Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen ja Oikeusrekisterikeskuksen organisaatiouudistus työryhmän ehdottamalla tavalla.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Oikeusrekisterikeskus

Oikeusrekisterikeskus on perustettu vuonna 1996 lailla Oikeusrekisterikeskuksesta (1287/1995). Oikeusrekisterikeskuksen toimintaa säätelee myös asetus oikeusrekisterikeskuksesta (98/1996). Lisäksi työskentelyn järjestämisestä on määräyksiä työjärjestyksessä.

Oikeusrekisterikeskuksen tehtävistä säädetään lain 1 §:ssä. Pykälän mukaan Oikeusrekisterikeskus toimii oikeushallinnon rekistereiden ja tietojärjestelmien rekisterinpitäjänä

¹ ICT on lyhenne englanninkielisistä sanoista information and communications technology, suom. tieto- ja viestintäteknologia

sekä välittää oikeushallintoviranomaisten tuottamia tietoja muille viranomaisille. Oikeusrekisterikeskuksen toisena tehtävänä on huolehtia sakkojen, menettämisseuraamusten ja maksujen täytäntöönpanosta sekä käyttää valtion puhevaltaa näissä asioissa. Kolmanneksi Oikeusrekisterikeskus voi huolehtia oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvan yksikön tutkimusrekistereiden ylläpidosta. Viimeksi mainittu lainkohta mahdollistaa sen, että Oikeusrekisterikeskus voi esimerkiksi Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen toimeksiannosta hoitaa sen tutkimusrekisterinpitotarpeisiin liittyviä tehtäviä.

Oikeusrekisterikeskuksen tehtävistä on yleislain lisäksi säädetty lukuisissa muissa laeissa. Oikeusrekisterikeskuksen rekisterinpitovastuu ja tietojenluovutusvelvollisuus on määritelty tarkemmin eri rekistereitä koskevassa lainsäädännössä. Oikeusrekisterikeskuksen pitämiä rekistereitä, ovat esimerkiksi rikos-, sakko-, kuulutus-, liiketoimintakielto-, konkurssi- ja yrityssaneeraus- sekä velkajärjestelyrekisterit. Oikeusrekisterikeskus on myös oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) tarkoitettu rekisterinpitäjä.

Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotehtävät perustuvat niin ikään useisiin erityissäädöksiin, kuten sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin (672/2002) ja sen nojalla annettuun valtioneuvoston asetukseen (789/2002). Oikeusrekisterikeskus täytäntöönpanee rikoslain (39/1889) nojalla määrätyt sakot ja menettämisseuraamukset sekä muut valtiolle tulevat korvaukset. Oikeusrekisterikeskus on myös lukuisten muiden lakien mukaan vastuussa erinäisten rike- ja seuraamusmaksujen täytäntöönpanosta.

Oikeusrekisterikeskus toimii oikeusministeriön alaisuudessa ja on sen tulosohjauksessa. Keskus kattaa osan kustannuksistaan viranomaissuoritteista eli käytännössä rekisteritietojen luovuttamisesta perittävillä maksuilla. Muilta osin virasto on bruttobudjetoitu.

Oikeusrekisterikeskus jakautuu sen eri viranomaistehtävien osalta täytäntöönpanoyksikköön ja rekisteriyksikköön. Tämän lisäksi virastossa on kehittämisspalveluihin ja hallintopalveluihin keskittyneet yksiköt. Oikeusrekisterikeskuksen päällikkönä toimii johtaja.

Sen yksiköiden päällikköinä ovat toimialajohtajat ja kehittämisspalvelut -yksikön päällikkönä toimii apulaisjohtaja ja hallintoyksikön päällikkönä toimistopäällikkö. Oikeusrekisterikeskuksessa työskentelee yhteensä 56 henkilöä, joista 54 on vakinaisissa viroissa ja kaksi hoitaa määräaikaista tehtävää.

Oikeusrekisterikeskus sijaitsee Hämeenlinnassa.

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus on perustettu valtioneuvoston asetuksella (1035/2005), joka on tullut voimaan vuoden 2006 alusta. Työn järjestämisestä on lisäksi määrätty keskuksen työjärjestyksessä.

Asetuksen 2 §:n mukaan Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus tuottaa ministeriölle ja hallinnonalan muille virastoille sekä muille valtion virastoille tietotekniikan kehittämis-, asiantuntija-, tuotanto-, hankinta- ja tukipalveluja, jotka tukevat toimintaprosesseja ja niiden kehittämistä. Tietotekniikkakeskus tuottaa tarvittavat palvelut itse tai hankkii ne muilta palveluntuottajilta siten kuin palvelusopimuksissa on sovittu.

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus kuuluu oikeusministeriön hallinnonalaan ja tuottaa itsenäisenä virastona kaikki ICT-palvelut hallinnonalalle. Palvelutuotanto perustuu tilaajaorganisaatioiden eli hallinnonalan virastojen tai niitä edustavien tahojen kanssa vuosittain tehtäviin palvelusopimuksiin. Tietotekniikkakeskus on oikeusministeriön tulosohjauksessa. Se on nettobudjetoitu ja veloittaa tilaajiltaan palvelutuotantonsa kustannukset.

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus jakautuu infrastruktuuri-, hanke-, asiakaspalvelu- ja sovellusyksikköön. Sen lisäksi erikseen on organisoitu johto, hallinto ja tietoturva. Viraston päällikkönä on johtaja. Tämän lisäksi keskuksessa toimii hallintopäällikkö. Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksessa on henkilökuntaa yhteensä 114 henkilöä, joista 16 toimii määräaikaississa tehtävissä. Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus sijaitsee Hämeenlinnassa, mutta sillä on myös alueellinen organisaatio, johon kuuluvat henkilöt ovat sijoitettuina hallinnonalan eri virastoihin.

2.2 Nykytilan arviointi

Tietohallinnon tulosoikeuden ja asiakasohjauksen välinen yhteys on nykyisellään epäselvä, minkä lisäksi tietohallinnon ja hallinnonalan ydintoiminnan yhteinen tavoitetilä on puutteellinen. Tietohallinto on näkynyt paljolti erillisenä kokonaisuutena, eikä kiinteänä osana hallinnonalan toiminnan kehittämistä.

Palvelutuotannon voimakkaan keskittämisen myötä oikeusministeriön hallinnonalan tietohallintotoiminto on keskittynyt vahvasti ICT-toiminnan kustannustehokkuuden parantamiseen, jopa vaikuttavuuden kustannuksella. Hallinnonalan tietotekniset kustannukset ovatkin työasemaa kohden laskettaessa valtionhallinnon matalimpia. Toisaalta vanhentuvilla tietojärjestelmillä ei ole juurikaan saatu tehostettua viranomaistoimintaa.

Yleisesti voidaan todeta laadukkaan tiedonhallinnan tuottavan organisaatioille lisäarvoa kahdella tavalla: toisaalta tiedonhallintatoimintojen omaa tehokkuutta lisäämällä ja toisaalta organisaatioiden ydintoimintojen tehokkuutta lisäämällä. Tietotekniikka on vakiintunut kiinteäksi osaksi virastojen päivittäistä toimintaa. Rutiinotoimintoihin kohdistetut lisäinvestoinnit eivät välttämättä ole tuottavia vaan uuden arvon luominen tapahtuu tietoteknistä toimintaa itseään tehostamalla.

Tietojenkäsittelyinnovaatioiden avulla voidaan tehostaa organisaatioiden toimintaa. Näiden innovaatioiden hyödyntäminen vaatii kuitenkin tietotekniikan kustannustehokkuuteen panostavan toimintamallin sijasta organisaatioiden ydintoiminnan kehittämiseen pohjautuvaa työskentelymallia. Tällaiset kehittämishankkeet ovat investointeja, joissa ensisijaisena tavoitteena tulisi olla toiminnallisen vaikuttavuuden aikaansaaminen eikä tietoteknistien ratkaisujen kustannustehokkuus.

Valtion palvelukeskusten toiminta perustuu tyypillisesti osaamisen keskittämisestä ja volyyymihyödyistä saatavaan kustannustehokkuuteen, vaikka erilaisista lähtökohdista tuottavat palvelut edellyttäisivät erilaisia tuottomalleja. Vakioituneita perustietotekniikkapalveluita käytetään laajalti yli organisaatorajojen, kun taas tietojärjestelmät ovat

tyypillisesti tietyn organisaation ydintoiminnan osa. Kaikkien organisaatioiden toiminnalle välttämättömät ja hyvin vakioituvat perustietotekniikkapalvelut voidaankin tuotteistaa vakiolaatuisiksi, kun taas organisaatioiden ydintoimintojen tehostamiseen tähtäävien palveluiden kehittäminen edellyttää volyymituotteistuksen sijasta vahvaa rakenteellista yhteistyötä tietoteknisen palvelutoiminnon ja tilaajaorganisaatioiden välillä.

Hallinnonalan tietohallintostrategiassa painotetaan tilaajaosaamisen kehittämistä, mutta myös sitä, ettei tilaajien tarvitse hankkia tietoteknistä osaamista itselleen. Nykyisessä toimintamallissa haasteena on ollut se, ettei palveluista maksavan sektorijohdon ja palveluita tuottavan Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen välillä tieto ole välittynyt riittävällä tarkkuudella ja laajuudella useista yhteistyöelimestä huolimatta. Osin tiedon välittymisen haasteet ovat johtuneet osaamiskuilusta tietotekniikan ammattilaisten ja hallinnonalan virastojen henkilöstön välillä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Tietohallintostrategiassa korostetaan tietojenkäsittelyn roolia vaikuttavana osana organisaatioiden ydintoimintaa. Tietohallinnon tavoitteeksi onkin määritelty tietojenkäsittelyn kehittäminen osana organisaatioiden toiminnan kehittämistä.

Ehdotuksen tavoitteena on tuoda tietojenkäsittelyn kehittäminen lähemmäksi virastojen ydintoiminnan kehittämistä. Uudistuksella pyritään siten lisäämään hallinnonalan virastojen toiminnan kehittämisen kannalta olennaista vuorovaikutusta ydintoiminnan ja tietohallinnon välillä. Tavoitteena on mahdollistaa se, että tietojärjestelmätoiminnoissa voidaan keskittyä vaikuttavuuden tavoitteluun ja tietotekniikkatoiminnoissa sen sijaan pyrkiä ICT-toiminnan kustannustehokkuuteen.

Lisäksi esitetyillä muutoksilla pyritään valmistautumaan hallitusohjelman mukaiseen valtion toimialariippumattomien ICT-palveluiden keskittämiseen ja varmistamaan siitä, että hallinnonalan tietotekniset tarpeet

täyttyvät jatkossakin. On myös tärkeää, että hallinnonalalle kertynyttä kokemusta ja osaamista voidaan jatkossa hyödyntää laajalti valtionhallinnossa. Tavoitteena on luoda rakenteet, joilla keskittämistä edesautetaan.

Ehdotuksella pyritään niin ikään edistämään henkilöstön asemaa sekä lisäämään erilaisia urapolkuja. Toimintojen uudelleen jakamisella toivotaan olevan positiivinen vaikutus myös työilmapiiriin molemmissa organisaatioissa.

Ehdotettu muutos mahdollistaisi virastojen keskittymisen erilaisiin rooleihinsa. Selvän tehtävienjaon myötä virastojen olisi helpompi kehittää omaa toimintaansa ja organisaatioiden johtaminen selkeytyisi. Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen johto voisi keskittyä tietotekniikkaan ja sen kehittämiseen osaksi valtion yhteisen perustietotekniikan kehitystä. Oikeusrekisterikeskuksen johto taas voisi keskittyä tiedonhallintaan, tiedonohjaukseen sekä näiden kehittämiseen.

Muutoksella on tarkoitus tehostaa tietohallinnollista osaamista sekä tietotekniikan että sovellus- ja tiedonhallintapalveluiden saralla. Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen ydinsaamiseksi muodostuisi tietoteknisten vakiopalveluiden hankintatoimi sekä niihin liittyvät palvelutuotannon prosessit. Oikeusrekisterikeskus sen sijaan keskittäisi osaamistaan tietojärjestelmähankkeiden läpiviemiseen, tietojärjestelmien käyttöönottojen ja elinkaaren tukemiseen sekä hankehallintaan liittyvään ohjaus- ja hankintatoimeen. Oikeusrekisterikeskukselle nykyisin kuuluva rekisterinpitovastuu sekä seuraamusten täytäntöönpanoon liittyvät viranomaistehtävät säilyisivät ennallaan.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että oikeusministeriön hallinnonalan tietohallinnon palvelutuotanto järjestetään uudelleen kahteen erilliseen virastoon siten, että Oikeushallinnon tietotekniikkakeskukselle nykyisin kuuluvia palveluita siirrettäisiin Oikeusrekisterikeskukselle.

Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että Oikeusrekisterikeskuksen siirrettäisiin tietojärjestelmiin, niiden palvelutuotantoon ja kehittämiseen liittyvät tehtävät, näihin liittyvät

hallinnolliset tehtävät sekä tehtäviä hoitavat henkilöt. Painopiste olisi hallinnonalan ydin toimintojen vaikuttavuuden varmistamisessa, mitä toteutettaisiin vuorovaikutuksessa hallinnonalan virastojen kanssa. Oikeusrekisterikeskus keskittyisi siten sille nykyisin kuuluvien rekisterinpito- ja täytäntöönpanotehtävien lisäksi yleisen tiedonhallinnan, tiedonohjauksen ja tietojärjestelmien kehittämisen kautta edistämään hallinnonalan virastojen toiminnallista vaikuttavuutta.

Rakennemuutoksen jälkeen Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus keskittyisi tuottamaan hallinnonalan toiminnan mahdollistavat perustietotekniikkapalvelut. Sen toiminnan painopisteenä olisi kustannustehokkuus ja tietotekniikan laadukkuus.

Palvelutuotannon uudelleenorganisoinnin toteuttamiseksi esitetään säädettäväksi uusi laki Oikeusrekisterikeskuksesta. Uusi laki vastaisi sisällöltään pääosin nyt voimassa olevaa sääntelyä lukuun ottamatta Oikeusrekisterikeskukselle uudistuksen perusteella tulevaa uutta tehtävää sekä sitä aiheuttavia rakenteellisia muutoksia. Oikeusrekisterikeskuksen vastuulle siirtyvästä tietojärjestelmäpalvelutehtävästä säädettäisiin lain 1 §:n 1 momentin 4 kohdassa.

Lisäksi uuteen lakiin otettaisiin nyt oikeusrekisterikeskuksesta annetun asetuksen pykälät. Niissä säädetään Oikeusrekisterikeskuksen organisaatiosta, johtamisesta, kelpoisuusvaatimuksista, nimityksestä ja ratkaisuvallasta. Oikeusrekisterikeskus on julkista valtaa käyttävä valtionhallinnon toimielin, jonka yleisistä perusteista on perustuslain 119 §:n 2 momentin mukaan säädettävä lailla. Tästä syystä sääntelyn nostaminen lain tasolle on perusteltua.

Uuteen lakiin otettava sääntely vastaisi sisällöllisesti pitkälti voimassa olevaa lakia ja asetusta. Uusi tehtävä toisi kuitenkin muutoksia viraston organisaatorakenteeseen ja sitä kautta johtamiseen sekä johtotehtävissä toimivien kelpoisuusvaatimuksiin. Esityksessä ehdotetaan, että Oikeusrekisterikeskuksen johtotehtävissä toimivien kelpoisuusvaatimuksia muutettaisiin niin, että viraston johtajana sekä toimintayksiköiden päällikköinä eli apulais- tai toimialajohtajana voisi toimia myös muun ylemmän korkeakoulututkinnon kuin oikeustieteellisen tutkinnon suorittanut

henkilö. Tämä on tarpeellista ottaen huomioon sen, että tietojärjestelmäpalvelut tulevat muodostamaan ainakin puolet Oikeusrekisterikeskuksen tehtävistä. Lisäksi oikeusrekisterikeskuksen johtajan kelpoisuusvaatimuksia täsmennettäisiin vastaamaan johtamistehtävissä yleisesti käytettyjä valintaperusteita.

Ehdotus mahdollistaisi sen, että Oikeusrekisterikeskus voisi tulevaisuudessa toimia koko oikeusministeriön hallinnonalan virastojen rekisterien pitäjänä, kun nykysääntely mahdollistaa vain oikeushallintoviranomaisten tietojärjestelmien ja rekisterien pidon. Muutoksella ei tässä yhteydessä kuitenkaan lisättäisi Oikeusrekisterikeskuksen tehtäviä, vaan sen vastuulle kuuluvat rekisterit ja tietojärjestelmät määräytyisivät jatkossakin erityislainsäädännön perusteella.

Uudella lailla kumottaisiin voimassa oleva vuonna 1995 annettu laki Oikeusrekisterikeskuksesta sekä sen nojalla annettu asetus.

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen osalta organisaatiomuutos tarkoittaa sitä, että siltä poistuu tietohallinnon ja tietojärjestelmien ylläpito- ja kehittämistehtävät. Jatkossa se keskittyisi perustietotekniikkapalvelujen tuottamiseen. Muutos toteutettaisiin säädösten tasolla tekemällä tarpeelliset muutokset tietotekniikkakeskuksen tehtävistä säätävään valtioneuvoston asetuksen 2 §:ään.

Käytännön tasolla uudistus toteutettaisiin niin, että ne Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksessa työskentelevät henkilöt, jotka hoitavat Oikeusrekisterikeskukselle siirtyviä tehtäviä, siirretään Oikeusrekisterikeskukseen. Organisaatio rakennettaisiin virastoissa uusista lähtökohdista ja ylintä johtoa lukuun ottamatta päällikkötehtävät täytettäisiin kummassakin virastossa uuden organisaatorakenteen mukaisesti.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä vaikutuksia tietohallinnon palvelutuotannon kustannuksiin. Esitetyssä uudistuksessa organisoidaan virastojen nykyisiä tehtäviä uudelleen, ei perusteta tai poisteta niitä. Pyrkimyksenä ei ole aikaansaada säästöjä vaan lisätä resurssirajoitteisen palvelutuotannon vaikuttavuutta.

ICT-menot jakautuisivat uudistuksen jälkeen siten, että niistä 60 prosenttia eli vuoden 2013 talousarvioehdotuksen mukaan noin 27,5 miljoonaa euroa kohdistuisi Oikeusrekisterikeskuksen toimintaan ja 40 prosenttia (TAE 2013 mukaan noin 17 miljoonaa euroa) olisi Oikeushallinnon tietotekniikkakeskukseen kohdistuvia. Molempien organisaatioiden toiminnan kehittämiseen on jatkossakin varattava voimavaroja, mutta nämä voimavarat tarvittaisiin joka tapauksessa vastuiden uudelleenorganisoinnista huolimatta. Näin ollen uudistuksessa on kysymys puhtaasti toimintojen ja niihin liittyvien menojen uudelleen jakamisesta eikä sillä tule olemaan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Koska tietohallintotoimintaan hallinnonalalla käytettävät varat on budjetoituina tilaajamomenteille, ei organisaatiomuutos edellytä muutoksia myöskään budjettisuunnitteluun. Nykyisin Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus laskuttaa tilaajilta nettobudjetoidun toimintansa osuuden ja kirjaa tilaajamomenteille tilaajille kohdistettavat laskut. Jatkossa molemmat virastot menettelisivät näin tietohallintopalvelujen osalta. Viranomaistoiminnan osalta Oikeusrekisterikeskus olisi nykyiseen tapaan osittain netto- ja osittain bruttobudjetoitu.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Muutoksella tavoitellaan johtamisen selkeytymistä, minkä arvioidaan tehostavan virastojen toimintaa. Näin tietohallintotoiminnan vähäiset resurssit saadaan tehokkaammalla ja vaikuttavammalla tavalla käyttöön. On selvää, että organisoiminnan jälkeen molemmissa organisaatioissa tarvitaan voimavaroja muutoksen toteuttamiseen ja tämän jälkeen toiminnan kehittämiseen. Tämä saattaa erityisesti muutoksen alkuvaiheessa heikentää hetkellisesti organisaatioiden tuottavuutta.

Toiminnan jakaminen entistä tasaisemmin kahden organisaation välille lisää jossain määrin hallinnollisen työn tarvetta. Suunniteltu muutos ei tuo sellaisia uusia hallintotehtäviä, joita ei nykyäänkin hoidettaisi, mutta molempien virastojen sisäinen hallinto on nykyisellään varsin kevyt. Organisaation

kasvu edellyttääkin Oikeusrekisterikeskuksen hallintotoiminnon vahvistamista. Muun muassa nettobudjetoinnista johtuvia tietojärjestelmiin ja tilaajasektoreiden laskutukseen liittyviä toiminnan ja talouden suunnittelutehtäviä tulee uusina tehtävinä.

4.3 Vaikutukset henkilöstöön

Uudistuksella on luonnollisesti vaikutuksia henkilöstöön. Muutos koskettaa erityisesti sitä Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen henkilöstöä, joiden tehtävät ja virat siirtyvät Oikeusrekisterikeskukseen. Siirtyviä virkoja on arvioitu olevan noin 60 eli yli puolet Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen henkilöstöstä. Siirtyvään virkaan nimitetyt henkilöt siirtyisivät Oikeusrekisterikeskuksen vastaavaan virkaan. Siirrot toteutetaan noudattaen valtion virkamieslain (750/1994) uusia vuoden 2012 alusta voimaan tulleita säännöksiä valtionhallinnon toimintojen uudelleenjärjestelystä.

Tarkoituksena siten on, että Oikeusrekisterikeskukselle siirtyviä tehtäviä pääasiassa hoitava henkilöstö siirtyy tehtävien mukana. Henkilöt siirtyisivät virkasiirtoina tehtävien ja pääasiassa nykyisine toimenkuviineen. Siirrolla ei pääsääntöisesti olisi vaikutuksia virka- tai työsuhteeseen taikka sen ehtoihin. Määräaikaiset virka- ja palvelussuhteet on tarkoitus vakinaistaa siirron yhteydessä, mikäli tehtävä on siirtoa toteutettaessa pysyväisluontoinen. Tämä ei kuitenkaan vaikuttaisi vuokratyövoiman asemaan.

Oikeusrekisterikeskuksessa saattaa yhdistymisen jälkeen olla päällekkäisiä virkoja tai tehtäviä. Tämä tulee koskemaan välijohtoa eli Oikeusrekisterikeskuksessa yksikön päällikön tehtävissä toimivia toimialajohtajia, apulaisjohtajaa ja toimistopäällikköä sekä vastaavassa asemassa Oikeushallinnon tietotekniikkakeskukselta siirtyviä tehtäviä hoitavien yksiköiden päälliköitä. Koska molempien virastojen organisaatorakenne muuttuu, tulee niiden toimintayksiköiden tehtävät ja lukumäärät uudelleenarvioitaviksi. Tästä syystä tarkoituksenmukaisena on pidettävä sitä, että myös eri toimintayksiköiden päälliköiden tehtävät täytetään uuden organisaatorakenteen lähtökohdista ja avataan molempien virastojen henkilöstön haettavaksi.

Koska kyse on tehtävien ja vastuiden uudelleensijoittamisesta, kenenkään työpaikka ei ole uhattuna. Järjestely ei luo tarvetta uusille tehtäville lukuun ottamatta mahdollisesti tarvittavaa hallinnollista tukea. Palvelutuotannon organisointi oikeusministeriön hallinnonalasta riippuvaisiin ja riippumattomiin yksiköihin avaisi pitkällä aikavälillä eri henkilöstöryhmille uudenlaisia kehitys- ja uramahdollisuuksia.

5 Asian valmistelu

Tämä hallituksen esitys on laadittu oikeusministeriön oikeushallinto-osastolla ja käsitelty hallinnonalan tietohallinnon palvelutuotannon uudelleenorganisointia varten 29 päivänä toukokuuta 2012 asetetussa muutostyöryhmässä (OM 2/041/2012). Työryhmässä on ollut edustettuina molempien uudistuksen kohteena olevien virastojen johto ja henkilöstö työntekijäjärjestöjen (JHL ry, Juko ry ja Pardia) kautta sekä oikeusministeriön eri osastoja.

Esityksen taustana ovat hallitusohjelmassa tietohallinnon kehittämiseksi asetut tavoitteet, oikeusministeriön hallinnonalan tietohallintostrategia vuosille 2012–2017 (OMTH 7/2012) sekä näiden pohjalta tehty työryhmätyöskentely (OMTH 27/2012).

Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä sekä hallinnonalan keskushallintoviranomaisilta eli Rikosseuraamuslaitokselta sekä Valtakunnansyyttäjän- ja -voudinvirastoilta. Esityksen valmistelussa on kuultu myös Oikeushallinnon tietotekniikkakeskusta ja Oikeusrekisterikeskusta.

Valtakunnansyyttäjänvirasto on lausunnossaan kannattanut uudistusta. Se on todennut asiankäsitelyjärjestelmien toimivuuden olevan ensiarvoisen tärkeää virastojen toiminnan kannalta. Tästä syystä se on pitänyt kannatettavana, että näiden kehittäminen keskitetään Oikeusrekisterikeskukselle, jolla jo ennestään on ollut rikosprosessiin liittyvää osaamista, mitä vaaditaan prosessia palvelevia järjestelmiä kehitettäessä. Valtakunnansyyttäjänvirasto on myös korostanut poliisi- ja syyttäjäviranomaisten tieto- ja asiankäsitelyjärjestelmien yhteensopivuuden merkitystä ja niiden kehittämisestä vastaavien viranomaisten yhteistyön tärkeyttä. Valtakunnan-

syyttäjänvirasto on lisäksi pitänyt tärkeänä, että hallinnonalan rekisterinpitovastuu keskitettäisiin Oikeusrekisterikeskukselle.

Niin ikään Valtakunnanvoudinvirasto on pitänyt uudistusta perusteltuna, kunhan toimialasidonnaisten tietojärjestelmäpalveluiden säilyminen oikeusministeriön hallinnonalalla turvataan. Se on todennut ulosottoimen tietojärjestelmien olevan suuria ja toiminnoiltaan pitkälle kehitettyjä. Ulosottoimi on riippuvainen niiden toiminnasta, mistä syystä on ensiarvoisen tärkeää, että tietotekniikasta huolehtiva asiantunteva henki-

löstö säilytetään ja resurssit turvataan tulevaisuutta silmällä pitäen.

Valtiovarainministeriö on lausunnossaan esittänyt joitakin pykäläkohtaisia huomioita. Poliisihallitus ja Rikosseuraamuslaitos ilmoittavat, että heillä ei ole lausuttavaa asiaa.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Tämä esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

Ehdotettu laki vastaisi sisällöllisesti varsin pitkälle voimassa olevaa lakia Oikeusrekisterikeskuksesta sekä sen nojalla annettua asetusta, jotka tulisivat kumotuksi uudella lailla. Tästä syystä yksityiskohtaisissa perusteluissa on keskitytty kirjaamaan pääasialliset erot nykysääntelyn ja ehdotetun lain välillä.

1 §. Oikeusrekisterikeskus. Pykälässä säädettäisiin nykyiseen tapaan Oikeusrekisterikeskuksen hallinnollisesta asemasta oikeusministeriön alaisuudessa sekä Oikeusrekisterikeskuksen tehtävistä. Pykälän *1 momentin* 1–3 kohdat vastaisivat nykysääntelyä. Oikeusrekisterikeskuksen uudesta tietojärjestelmäpalvelutehtävästä säädettäisiin 4 kohdassa.

Momentin *1 kohdassa* säädettäisiin Oikeusrekisterikeskuksen tehtävästä toimia oikeusministeriön hallinnonalan tietojärjestelmien ja rekistereiden rekisterinpitäjänä. Pykälän sanamuotoa muutettaisiin nykyiseen verrattuna siten, että se mahdollistaisi Oikeusrekisterikeskuksen toimimisen tulevaisuudessa kaikkien oikeusministeriön hallinnonalan virastojen rekistereiden pitäjänä, kun nykyisin säännöksen sanamuoto mahdollistaa oikeushallintoviranomaisten rekisterien pidon. Se, mitkä järjestelmät ja rekisterit kuuluvat tehtävän piiriin määräytyisivät nykyiseen tapaan niitä koskevien lakien ja asetusten mukaan. Näin ollen Oikeusrekisterikeskuksen rekisterinpitotehtävät eivät nyt puheena olevan lain säädännön myötä muutu tai lisäänty.

Momentin *2 kohdassa* säädettäisiin Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotehtävistä nykyistä sääntelyä vastaavasti. Yleisperusteluissa todetulla tavalla täytäntöönpanotehtävien täsmällisemmästä sisällöstä on niin ikään säädetty erityislaeissa.

Momentin *3 kohta* olisi asiasisällöltään nykyistä 3 momenttia vastaava. Sen mukaan Oikeusrekisterikeskus huolehtisi hallinnonalan yksikön toimeksiannosta tutkimustarkoituksiin käytettävien rekisterien ylläpidosta. Lakiteknisistä syistä säännös otettaisiin samaan luetteloon muiden tehtävien kanssa. Sillä, että säännöksen sanamuotoa

olisi tästä syystä hieman muutettava, ei ole tarkoitus muuttaa tehtävän sisältöä. Kyseinen tehtävä on lisätty lailla 410/2010, koska sen on katsottu olevan selvyysyistä tarpeellista ja sillä turvataan esimerkiksi oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tarvitsemien rekisterien ylläpitoa.

Tietohallintopalveluiden uudelleenjärjestämisestä Oikeusrekisterikeskukselle tulevas-ta uudesta tehtävästä säädettäisiin momentin *4 kohdassa*. Sen mukaan Oikeusrekisterikeskuksen tehtävänä olisi huolehtia hallinnonalan virastojen tietojärjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että Oikeusrekisterikeskus huolehtisi hallinnonalan tietojärjestelmien ja sovel-lusten kehittämisestä, ylläpidosta, tuesta ja niitä koskevasta koulutuksesta sekä käyttö-önoton teknisestä tuesta. Lisäksi Oikeusre-kisterikeskus huolehtisi järjestelmien han-kinnasta ja systeemyön tekemisestä. Oikeusrekisterikeskuksen tehtäviin kuuluisi myös järjestelmien hallintapalvelut ja asiakaspalve-lupäällikköpalvelut. Samoin se tuottaisi tieto-järjestelmiä koskevat projektipalvelut ja huolehtisi hallinnonalan toiminnallisen koko-naisarkkitehtuurin ja tietojärjestelmien tietoturvan kehittämisestä yhteistyössä ministeri-ön tietohallinnon ja toimintasektoreiden kanssa. Uuden tehtävän myötä Oikeusrekis-terikeskukselle siirtyisi myös siihen liittyvät hallinnolliset tuki-, talous- ja suunnittelutehtävät. Uudistuksella tavoitellun tietopalvelui-den tuottajan sekä hallinnonalan virastojen välisen vuorovaikutuksen konkretisoimiseksi säännökseen otettaisiin maininta siitä, että Oikeusrekisterikeskus toimii yhteistyössä hallinnonalan virastojen kanssa. Oikeusrekis-terikeskuksen vastuulle kuuluvat tietojärjes-telmät ja niihin liittyvät tehtävät määräytyisi-vät tarkemmin palvelusopimuksissa sovitulla tavalla.

Lisäksi pykälän *2 momenttiin* otettaisiin nykyisin Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen tehtävistä säätävässä valtioneuvoston asetuksessa oleva maininta siitä, että Oikeusrekisterikeskus tuottaa palvelut itse tai hankkii ne palveluntuottajilta.

2 §. Johtaminen ja organisaatio. Pykälään yhdistettäisiin nyt voimassaolevan Oikeusrekisterikeskuksesta annetun asetuksen 1 ja 2 §:t.

1 momentissa säädettäisiin, että Oikeusrekisterikeskuksen päällikkönä toimii johtaja. Johtaja vastaa Oikeusrekisterikeskuksen toiminnan tuloksellisuudesta, mistä otettaisiin lakiin säännös. Lisäksi lakiin otettaisiin yleissäännös johtoryhmästä. Johtoryhmän tehtävistä ja kokoonpanosta määrättäisiin tarkemmin työjärjestyksessä.

Oikeusrekisterikeskus jakautuu nykyisellään viranomaistoimintojen osalta täytäntöönpanoyksikköön ja rekisteriyksikköön. Tämän lisäksi virastossa on eroteltu kehittämisspalvelut ja hallintopalvelut. Uusien tehtävien myötä keskuksen tulee yksi tai useampia tietojärjestelmäpalveluista vastaavaa yksikköä. Sen sijaan, että viraston eri toimintayksiköt luettelaisiin laissa, *2 momentissa* säädettäisiin, että niitä voi olla siten kuin työjärjestyksessä määrätään. Tarkkojen säännösten ottamisen lakiin eri yksiköistä ja niiden lukumääristä ei ole katsottu olevan tarkoituksenmukaista. Riittävänä on pidettävä sitä, että niitä koskevat määräykset annetaan työjärjestyksessä. Tämä mahdollistaisi myös organisaatorakenteen joustavuuden. Yksiköiden päällikköinä toimisivat apulaisjohtaja ja toimialajohtajat.

3 §. Ratkaisuvallta. Pykälässä säädettäisiin yleisellä tasolla asioiden ratkaisemisesta. Tarkempia määräyksiä annettaisiin työjärjestyksessä. Pykälän mukaan asiat ratkaistaisiin esittelystä. Tehtävistä huomattava osa, kuten rekisterinpitoon ja täytäntöönpanoon liittyvät asiat, lienevät sellaisia, että ne voidaan ratkaista ilman esittelyä. Tästä voitaisiin ottaa tarkempia määräyksiä työjärjestykseen. Johtajalla olisi oikeus pidättää itselleen päätösvalta yksittäistapauksessa. Pykälä vastaisi sisällöllisesti voimassa olevan asetuksen 3 §:ää.

4 §. Kelpoisuusvaatimukset. Pykälässä säädettäisiin johtajan, apulaisjohtajan sekä toimialajohtajien kelpoisuusvaatimuksista. Koska tietojärjestelmiin liittyvät palvelutehtävät tulevat jatkossa muodostamaan huomattavan osan Oikeusrekisterikeskuksen tehtävistä, tulee riittävä tietotekninen ja tietohallinnon asiantuntemus turvata myös johdon

tasolla. Tämä huomioon ottaen nykyisin kelpoisuusvaatimukseksi säädetty oikeustieteellinen tutkinto ei ole ainoa mahdollinen korkeakoulututkinto, jonka voidaan katsoa pätevöittävän toimimaan päällikkötehtävässä.

Oikeusrekisterikeskuksen julkisen vallan käyttöä sisältävät viranomaistehtävät huomioidaan ottaen on perusteltua, että Oikeusrekisterikeskuksessa on jatkossakin riittävästi oikeustieteellistä osaamista. Esimerkiksi nykyisten täytäntöönpano- ja rekisteriyksikön tehtävät ovat luonteeltaan sellaisia, että ne edellyttävät oikeustieteellistä asiantuntemusta. Täytäntöönpanoyksikön päällikön tehtäviin kuuluu muun muassa valtion puhevallan käyttö tuomioistuimissa Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotavina oleviin seuraamuksiin liittyvissä asioissa. Myös rekisteriyksikön päällikkö tekee rekisterinpitäjän toimivaltaan kuuluvia ratkaisuja, jotka edellyttävät oikeudellista harkintaa. Toisaalta uuden tietojärjestelmäpalveluista huolehtivan yksikön (tai yksiköiden) päällikkönä toimivan tehtävä vaatii tietotekniikan alan osaamista ja tehtävään soveltuvaa tutkintoa.

Vaikka oikeustieteellinen osaaminen korostuu Oikeusrekisterikeskuksen viranomaistehtävien hoitamisessa, tulevat tietojärjestelmäpalveluihin liittyvät tehtävät muodostamaan ainakin puolet Oikeusrekisterikeskuksen koko tehtäväkentästä. Tästä syystä viraston johtajan viran sekä muiden päällikkövirkojen kiinnostavuus tulee taata antamalla myös näiden tehtävien hoitoon soveltuvan tutkimuksen suorittaneille kelpoisuus toimia viraston johtotehtävissä. Päällikkötehtävien ulkopuolelle ei siten tule sulkea niitä hakijoita, joilla tietoteknisen tai tietohallinnon osaamisensa puolesta olisi edellytyksiä toimia Oikeusrekisterikeskuksen johtotehtävissä. Johtotehtävien avaaminen kaikille ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneille mahdollistaa myös henkilöstön urapolkujen kehittymisen oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti tutkimusta riippumatta.

Johtotehtävissä toimivalta edellytetään henkilökohtaisten ominaisuuksien lisäksi myös organisaation johtamiseen liittyvää osaamista, mistä syystä johtajan valinta ei useinkaan ratkea puhtaasti substanssiosaamisen perusteella. Ottaen huomioon Oikeusrekisterikeskuksen tulevan organisaation erilai-

set tehtävät, tulee eri sektoreiden asiantuntijoiden mahdollisuudet toimia johtotehtävissä taata tasapuolisesti.

Valtiovarainministeriö on 6.5.2011 antanut ohjeen valtion ylimmän johdon valintaperusteiden määrittelystä (VM/728/00.00.00/2011), mitä on noudatettava valtion virkamieslain 26 §:ssä tarkoitettuihin valtion ylimmissä viroissa ja soveltuvin osin myös muissa viraston päällikön viroissa. Ohjeessa on johtavien virkamiesten kelpoisuusvaatimuksiksi lueteltu ylemmän korkeakoulututkinnon lisäksi käytännössä osoitettu johtamistaito, johtamiskokemus sekä tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus. Ohjeen mukaan viimeksi mainittu korvaa nykyisin valintaperusteena käytetyn vaatimuksen perehtyneisyydestä virkaan tai tehtävään. Käytännössä osoitettu johtamistaito on myös muiden johtamistehtävissä toimivien kuin kaikkein ylimpien virkamiesten kelpoisuusvaatimuksena. Valintaperusteiden sisältö on ohjeessa määritelty yksityiskohtaisesti.

Johtajan kelpoisuusvaatimuksista säädettäisiin pykälän 1 momentissa. Oikeusrekisterikeskuksen johtajan kelpoisuusvaatimuksia täsmennettäisiin siten, että ne vastaisivat valtiovarainministeriön ohjeessa kirjattuja johtamistehtävissä yleisesti käytettyjä kelpoisuusvaatimuksia. Edellä todetuin perustein johtajan kelpoisuusvaatimuksena olisi ylempi korkeakoulututkinto, tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus, käytännössä osoitettu johtamistaito sekä johtamiskokemus.

Apulaisjohtajan ja toimialajohtajien kelpoisuusvaatimuksista otettaisiin säännös pykälän 2 momenttiin. Säännöksen mukaan kelpoisuusvaatimuksena kyseiseen tehtävään olisi niin ikään ylempi korkeakoulututkinto sekä käytännössä osoitettu johtamistaito. Yksikön päälliköltä edellytettäisiin lisäksi perehtyneisyyttä toimialansa tehtäviin. Näin olen se, minkä alan tutkintoa tehtävässä edellytetään, määräytyisi johdettavan yksikön perusteella.

5 §. *Nimittäminen.* Nykyiseen tapaan Oikeusrekisterikeskuksen johtajan nimittäisi valtioneuvosto. Apulaisjohtajan ja toimialajohtajien nimittämistä koskeva toimivalta kuuluisi jatkossa Oikeusrekisterikeskukselle itselleen. Tätä on pidettävä perusteltuna vi-

rastojen autonomia huomioon ottaen. Välijohdon virkamiesten lisäksi johtaja nimittäisi myös muut virkamiehet sekä palkkaisi työ-sopimussuhteisen henkilöstön.

6 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.*

Lakiin otettaisiin valtuutus, jonka nojalla tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta sekä Oikeusrekisterikeskuksen toiminnan järjestämisestä voitaisiin tarvittaessa antaa valtioneuvoston asetuksella. Pääsääntönä kuitenkin olisi, että Oikeusrekisterikeskuksen työskentelyn järjestämisestä määrättäisiin tarkemmin sen työjärjestyksessä. Pykälään otettaisiin selvyuden vuoksi maininnat siitä, että työjärjestyksessä voidaan määrätä myös toimintayksiköistä, johtamisesta sekä asioiden käsittelystä ja ratkaisemisesta, kuten edellä 2 ja 3 §:n yksityiskohtaisissa peruste-luissa on todettu. Työjärjestyksen vahvistaisi johtaja.

7 §. *Voimaantulo.* Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan huhtikuun alusta 2013 ja sillä kumottaisiin voimassa oleva laki Oikeusrekisterikeskuksesta. Niin ikään kumoutuisi lain nojalla annettu asetus oikeusrekisterikeskuksesta.

Jotta Oikeusrekisterikeskuksen ja Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen organisaatiouudistus voitaisiin toteuttaa suunnitellussa aikataulussa, tulisi lakiin ottaa säännös siitä, että täytäntöönpanotoimiin voidaan ryhtyä ennen lain voimaantuloa.

8 §. *Siirtymäsäännökset.* Lain voimaan tullessa Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksessa vireillä olevat hankkeet, hankinnat ja muut toimenpiteet, jotka jatkossa kuuluisivat Oikeusrekisterikeskukselle, siirtyisivät Oikeusrekisterikeskuksen hoidettaviksi. Samoin sen uusia tehtäviä koskevat palvelusopimukset siirtyisivät sille sellaisenaan. Palvelusopimusten siirtymisestä sovittaisiin erikseen sopimuspuolten kesken. Tehtävien siirtymisestä otettaisiin lakiin siirtymäsäännös.

Nimittämistoimivallan osalta lakiin otettaisiin siirtymäsäännös, jonka mukaan organisaatiouudistuksen seurauksena Oikeusrekisterikeskuksen perustettavia uusia virkoja ensi kertaa täytettäessä nimityksen tekisi oikeusministeriö Oikeusrekisterikeskuksen esityksestä.

2 Voimaantulo

Tämä laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2013.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Lakiehdotuksessa on siirtymäsäännökset koskien Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksesta Oikeusrekisterikeskukselle siirtyviä tehtäviä sekä oikeusministeriön nimittämis-

toimivaltaa uusia virkoja ensi kertaa täytettäessä.

Tarkoituksena on, että valtioneuvoston asetus Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksesta annetun asetuksen muuttamisesta tulee voimaan samanaikaisesti.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Oikeusrekisterikeskuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Oikeusrekisterikeskus

Oikeusrekisterikeskus on oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluva virasto, jonka tehtävänä on:

- 1) toimia oikeusministeriön hallinnonalan tietojärjestelmien ja rekisterien rekisterinpitäjänä sekä välittää hallinnonalan viranomaisien ilmoittamia tietoja muille viranomaisille;
- 2) huolehtia sakkoihin, menettämisseuraamuksiin, maksuihin ja saataviin liittyvistä täytäntöönpanotehtävistä sekä käyttää valtion puhevaltaa näissä tehtävissä;
- 3) huolehtia oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvan yksikön toimeksiannosta tutkimustarkoituksiin käytettävien rekisterien ylläpidosta ja niihin liittyvistä tehtävistä;
- 4) huolehtia oikeusministeriön hallinnonalan tietojärjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä yhteistyössä hallinnonalan virastojen kanssa siten kuin palvelusopimuksissa on sovittu.

Oikeusrekisterikeskus tuottaa tarvittavat palvelut itse tai hankkii ne muilta palveluntuottajilta.

2 §

Johtaminen ja organisaatio

Oikeusrekisterikeskuksen päällikkönä on johtaja, joka vastaa Oikeusrekisterikeskuksen toiminnan tuloksellisuudesta. Johtajan apuna

toimii johtoryhmä, jonka kokoonpanosta ja tehtävistä määrätään työjärjestyksessä.

Oikeusrekisterikeskuksessa on toimintayksiköitä siten, kuin työjärjestyksessä määrätään. Toimintayksikön päällikkönä on apulaisjohtaja tai toimialajohtaja.

3 §

Ratkaisuvalta

Oikeusrekisterikeskuksessa päätettävät asiat ratkaisee johtaja, apulaisjohtaja, toimialajohtaja tai muu virkamies siten, kuin työjärjestyksessä määrätään. Johtaja voi yksittäistapauksessa pidättää itselleen päätösvallan.

Asiat ratkaistaan esittelystä, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

4 §

Kelpoisuusvaatimukset

Johtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus, käytännössä osoitettu johtamistaito sekä johtamiskokemus.

Apulaisjohtajan ja toimialajohtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, käytännössä osoitettu johtamistaito sekä hyvä perehtyneisyys toimialaansa kuuluviin tehtäviin.

5 §

Nimittäminen

Johtajan nimittää valtioneuvosto.
Johtaja nimittää muut virkamiehet ja ottaa palvelukseen työsopimussuhteisen henkilöstön.

6 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta ja Oikeusrekisterikeskuksen toiminnan järjestämisestä annetaan tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

Oikeusrekisterikeskuksen työskentelyn järjestämisestä, toimintayksiköistä, johtamisesta, asioiden käsittelystä ja ratkaisemisesta määrätään työjärjestyksessä. Työjärjestyksen vahvistaa johtaja.

7 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan Oikeusrekisterikeskuksesta annettu laki (1287/1995).

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

8 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa ne Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksessa vireillä olevat hankkeet ja hankinnat, jotka tämän lain mukaan kuuluvat Oikeusrekisterikeskuksen tehtäviin, siirtyvät Oikeusrekisterikeskuksen käsiteltäviksi.

Oikeusrekisterikeskuksen tehtäviin liittyvät sopimukset ja muut sitoumukset samoin kuin muiden vastuiden ja oikeuksien hoito siirtyvät tämän lain voimaan tullessa Oikeushallinnon tietotekniikkakeskukselta Oikeusrekisterikeskukselle siten kuin niistä erikseen sovitaan.

Oikeusrekisterikeskukseen voidaan ennen tämän lain voimaantuloa perustaa uusia virkoja siten kuin valtion virkamieslaissa (750/1994) säädetään. Johtajan virkaa lukuun ottamatta virkoja ensimmäistä kertaa täytettäessä virkoihin nimittää oikeusministeriö Oikeusrekisterikeskuksen esityksestä.

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 2012

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Puolustusministeri *Carl Haglund*

Liite
Asetusluonnos

Valtioneuvoston asetus

oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen nimikkeen ja 2 §:n muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti *muutetaan* oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1035/2005) nimike ja 2 §, sellaisena kuin se on asetuksessa 1377/2009, seuraavasti:

Valtioneuvoston asetus Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksesta

2 §

Tehtävät

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus tuottaa ministeriölle ja hallinnonalan muille virastoille sekä muille valtion virastoille perus-

tietotekniikkapalveluja. Tietotekniikkakeskus tuottaa tarvittavat palvelut itse tai hankkii ne muilta palveluntuottajilta siten kuin palvelusopimuksissa on sovittu.

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .